

POŻYCZANY (48) *part praet pass impf*

o oraz a jasne.

sg m N pożyczany (4). ◇ G pożyczan(e)go (2). ◇ A pożyczany (2). ◇ I pożyczanym (3). ◇ L pożyczanym (2). ◇ f N pożyczaną (2). ◇ G pożyczanej (2); -ej (1), -(e)j (1). ◇ A pożyczaną (5). ◇ [I pożyczaną.] ◇ n N pożyczan(e) (3). ◇ G pożyczanego (4); -ého (2), -(e)go (2). ◇ A pożyczan(e) (6). ◇ L pożyczanym (1). ◇ pl N subst pożyczan(e) (1). ◇ G pożyczanych (8). ◇ A subst pożyczan(e) (1). ◇ L pożyczanych (2).

Składnia dopełnienia sprawcy: pożyczany od kogo (1).

Sł stp s.v. pożyczacz, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w. s.v. pożyczyc.

Dawany lub brany pod warunkiem zwrotu; commodatus Mącz, Cn; mutuatus JanStat, Cn; commodatarius, mutuatitius Mącz; creditus JanStat (48) : LibLeg 6/116v; UstPraw G4; [Tobiasz] wezwał fyná do łiebie Thobiałzá drugiego/ vkazał mu y poruczył dziełięć funtow łrebrá v przyaciela łwego Gábelá w mieście Rages pożyczáných. BielKron 97; Commodatarius, Pożyczány/ też ten który pożyczá. Mącz 61c; Commodatum reportare, Pożyczaną rzecz záś odnieść. Mącz 313d, 239d [2 r.]; Ale což o bogaczach onych rzeczemy/ ktorzy od tych co zápláćić niemogá/ ciężko rzecz pożyczaną wyćiągáią? KuczbKat 330, 63v; SkarŻyw 249; ZBOZA pożyczánego do cztérzéch lat dawność idzie. SarnStat 679, 695, 707; [Będziefz też tu wiedział/ rozność miedzy rzeczą pożyczaną/ vżyczaną/ y zwierzoną. Pożyczána rzecz iest gdy mi czego ták dałz/ zemći iużoney rzeczy wráćać niepowinien/ ále tylko iey podobną SzczerbSpecSax 322].

pożyczany od kogo (1): [Helizeusz wdowę] vbogáćił/ vczyniwłzy iey z trochy oleiu ktora iey byłá zołtáłá/ zrzodło drogięý [!] oliwy/ poty płynące/ poki iey nacznia od włzech łáfiađ pożyczáných dołtawáło SkarŻyw 103.

Wyrażenia: »dług pożyczany« = pożyczka; mutuum Mącz, SarnStat [szyk 5:2] (7): Potim wiznal yz ma v pana Staniłława Odrowáza dłuęu poziczanego trzi sta zlotich wmoneczcie MetrKor 59/75v; Swiecki człowiek niema być pozywan do łądu Duchownego o rzeczy ziemłkie áni o dług pożyczány/ áni vmowiony. UstPraw B; Mącz 239c [2 r.]; SarnStat 644, 691, 691 źp.

[»kontrakt pożyczany« = umowa o pożyczkę: ktoby w Kontráćcie teý woleý łweý nie wyłóżył/ moze potym Kontráćtu popráwić: opowiedáiąc wolá łwoię drugiemu/ y z Kontráćtu pożyczánego Kontráćt Wyderkowy vczynić. ŚmigłLichwa 40.]

[»pożyczanym obyczajem« = w formie pożyczki: tegoż roku daliśmy pożyczanym obyczajem p. Walentemu Reszce doktorowi jako chirograf jego świa[d]czy fl. 185 InwMieszcz 1559 nr 90; Pokażę tedy naprzod iáko Wyderkowym y kupnym prawem godzi łię dáć pieniędzy ná cudzá máięćność: potym pokażę iáko pożyczánym obyczajem nie godzi. ŚmigłLichwa 32, 61.]

»pieniádze pożyczane« = mutuatitia pecunia Mącz; pecunia credita a. mutuata JanStat [szyk 4:2] (6): [Turek Szeraffedin] yełth yemu rozkazał dacz łzobye v prawá winá o 60 zlotých pyenyedzi poziczanych LibMal 1548/142; Mącz 239d; Szłáchetny N. dziedźic N. [...] zeznał: iż Szłáchetnému N. łto grzywien pieniędzy pewnégo y wiadomégo dłuęu/ áłbo pożyczáných pieniędzy monéty y liczby Polłkiéý iest winien SarnStat 1255, 406, 442, 707; [InwMieszcz 1586 nr 276].

»sum(m)a pożyczana« = *summa credita JanStat* [szyk 3:1] (4): Transcribere, Prawo własność/ dług albo co takowego komu na kim wkazać/ [...] albo też pożyczaną sumę od yednego wziąć a drugiemu dać na zapis. *Mqcz* 375d; *Vfura centesima* zową, która we ftu Mieśięcy wyrówna sumę pożyczaną. *SarnStat* 1273, 108, 692.

[*Szereg*: »pożyczany albo zwierzony«: Tu baczyć będziefz/ iż o rzeczy pożyczane albo zwierzone/ żaden złodzieyftwá ieden drugiemu żądawác niegodzi *SzczerbSpecSax* 322 (*Linde*).]

Przen (17) : Gdy nákoniec przekłeta fektá Nowokrzczeńfkich Aryanow/ ná fáme⁶⁰ lyná Bożego dziedzictwo y Máieftat fie tárgnęła: iákoż P.Bog tey pożyczány (iáko Páweł s. przeftzrega) látorošli wykorzenić nie ma [...]? *PowodPr* 30; Sameś leżał/ moy Pánie/ w grobie pożyczánym Sobąs pogrzeb záplácił Pielgrzymom zbłąkány^m. *KlonWor* 82.

pożyczany komu (1): [*Antychrystowie*] w náturze kładą go [*Chrystusa*] tylko być człowiekiem/ á Boftwo przyrodzone odwieżuiąc/ iákieś mu tylko pożyczane (ktore prawdziwym Boftwem być nie może) przyczytáią. *CzechEp* 347.

W przeciwstawieniach: »pożyczany ... przyrodzony (3), ich« (4): Są też ci ktorzy fie iedno o głowę ftaráią/ áby bierethek był s ferety/ s piękną zaponą/ y s piorki barw rozmáitych: więc to/ w czym fá takowi ochędożni/ zda fie nie ich/ ále pożyczane *GórnDworz* L8; I.M.X.K. obiecawfzy to pokázác/ iż pan náfz Iezus Chrifthus iefť nie tylko człowiekiem [...] prawdziwym/ ále też Bogiem nie pożyczánym [...] ábo w człowieczeńftwie wczynionym [...] ále Bogiem przyrodzonym/ to iefť Bogiem z Bogá przedwiecznym/ Bogu oycu fpoliftnym y we wżem rownym *CzechEp* 224, 347, 348.

Wyrażenia: »pożyczany Bog« (3): (*nagł*) Kátolik s Trideitą. (–) Coż chcefz czynić s fwym nálogiem Przedfię pożyczánym Bogiem/ Chcefz mieć Kriftá co nas zbáwił iákoż to bez Boftwá fprawił? *RejZwierc* 235, 250; *CzechEp* 224.

»bostwo pożyczane« [szyk 4:2] (6): my o żadnym pożyczánym Boftwie Páná Chyiftułowym [!] niewiemy/ áni tak wierzymy. *CzechEp* 348, 347, 348 [2 r.]; niefłufnie to X.K. wważa/ gdy z náfze⁶⁰ wyznánia pożyczane Boftwo/ pánu Chriřtułowi przypifuie. *NiemObr* 111, 99.

a) *O dobrach użycanych przez Boga* (5) :

pożyczany komu (2): *HistAl* C5 *cf* *Wyrażenie*; *RejPos* 193v *cf* *Szereg*.

W przeciwstawieniach: »swoj (2), jego, nasz własny ... pożyczany« (4): *HistAl* C5; Nędzniefzemu nie żáluy nigdy chlebá fwego/ A nie práwie też fwego/ lecz pożyczanego. *RejWiz* 191; *RejPos* 193v; człowiek w ftáteczney myfli fwey poftánowiony/ ktory poćciwie á pomiernie á pobożnie vżywał záwždy cnotliwych czálów fwoich/ ktory fie rozmyfła iż to co oczymá widzi nigdy iego nie było/ tak tego iáko pożyczanego vżywał/ á záwždy to powinien był wroćić/ albo inemu oddác kiedy mu iedno rofkazą. *RejZwierc* 167.

Wyrażenie: »do czasu [komu] pożyczany« (1): Iefli práwie chcemy baczyć ná prawdę/ tho co mamy/ nie iefťh náfze włafne/ ále nam do czáfu pożyczane [*sed mutuata viciate possidemus*]/ nie práwie trzymamy. *HistAl* C5.

Szereg: »pożyczany a do czasu zwierzony« (1): O wielkiegoż to przyiacielá [*tj. Chrystusa*] tám łobie pozylzczeńfz/ á wielką á łowitą odpłátę weźmiefz: á nie zá fwoie ále zá iego włafne á zá pożyczane tobie od niego/ á zá do czáfu zwierzone tobie. *RejPos* 193v.

α) *W funkcji rzeczownika (1)* : A ielliześ go [sprosne ciało] też zākrył iákim pokrowcem/ pátrzay fład to małz/ bo w pożyczánym chodziłz. (*marg*) Człowiek nie ma nic fwego czymby fie miał pochłubić. (–) *RejPos* 228.

Cf **POŻYCZAĆ**

LW